

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.7.2020
COM(2020) 275 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOGE

k predlogu za

PRIPOROČILO SVETA

**o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost,
socialno pravičnost in odpornost**

{SWD(2020) 123 final}

PRILOGA I Upoštevni pravni akti na področju znanj in spretnosti, izobraževanja in usposabljanja

1. Sklep Sveta z dne 2. aprila 1963 o splošnih načelih za izvajanje skupne politike v poklicnem usposabljanju¹.
2. Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja² poziva države članice k uvedbi ureditev za potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja, ki posameznikom omogoča pridobitev kvalifikacij, skladnih z dogovorjenimi standardi, ki so enaki ali enakovredni standardom kvalifikacij, pridobljenim preko formalnih izobraževalnih programov.
3. V skupnem poročilu Sveta in Komisije z dne 15. decembra 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) sta kot prednostni nalogi na področju izobraževanja odraslih med drugim določena boljše zagotavljanje bralne, matematične in digitalne pismenosti ter omogočanje zadostnih drugih priložnosti za izobraževanje, ki bi pripeljale do priznanja kvalifikacije po EOK za tiste, ki še niso dosegli kvalifikacij na ravni 4 EOK³. Navedeno skupno poročilo vključuje tudi srednjeročne cilje za poklicno izobraževanje in usposabljanje, vključno z izboljšanjem dostopa do kvalifikacij za vse s pomočjo prožnejših in bolj prehodnih sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, zlasti z zagotavljanjem učinkovitih in integriranih storitev usmerjanja ter potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja.
4. Priporočilo Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle⁴ poziva države članice, da izboljšajo dostop in uvajanje kakovostnih možnosti za učenje, ki so na voljo odraslim z nizko ravno znanj in spretnosti, in sicer v treh ključnih korakih: ocena znanj in spretnosti, prilagojena ponudba za učenje ter potrjevanje in priznavanje pridobljenih znanj in spretnosti.
5. Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2017 o evropskem ogrodju kvalifikacij (EOK) za vseživljenjsko učenje⁵ zagotavlja, da kvalifikacije z ravni EOK temeljijo na skupnih načelih zagotavljanja kakovosti (Priloga IV k priporočilu o EOK) in da se, kadar kvalifikacije z ravno EOK izhajajo iz kreditnih točk, uporabljajo skupna načela za sisteme kreditnih točk (Priloga V k priporočilu o EOK).
6. Priporočilo Sveta z dne 20. novembra 2017 o spremljanju diplomantov⁶ poziva države članice, da do leta 2020 izboljšajo razpoložljivost in kakovost podatkov o poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter dosežkov visokošolskih diplomantov.
7. S sklepom (EU) 2018/646 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. aprila 2018 o skupnem okviru za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass)⁷ je vzpostavljena platforma za podporo dokumentiranju in opisu znanj in spretnosti ter kvalifikacij, uporabnikom (npr. iskalcem zaposlitve in učečim se) pa nudi orodje e-mape za shranjevanje informacij o njihovih znanjih in spretnostih ter ustvarjanje življenjepisov in prijav za delovna mesta. Uporabljala se bo tudi kot spletni portal z informacijami o kvalifikacijah in sistemih kvalifikacij,

¹ UL: JOP_1963_063_R_1338_01

² UL C 398, 22.12.2012.

³ Glej Prilogo II EOK glede deskriptorjev, s katerimi se opredeljujejo ravni v evropskem ogrodju kvalifikacij.

⁴ UL C 484, 24.12.2016.

⁵ UL C 189, 15.6.2017.

⁶ UL C 423, 9.12.2017.

⁷ UL L 112, 2.5.2018.

navodilih, potrjevanju, priznavanju in drugimi temami v zvezi z znanji in spretnostmi ter kvalifikacijami. Nova storitev Europass bo podpirala tudi uporabo avtentikacijskih storitev (npr. digitalnih podpisov/potrdil).

8. V priporočilu Sveta z dne 22. maja 2018 z naslovom Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje⁸ je poudarjena potreba po spodbujanju razvoja ključnih kompetenc v okviru vseživljenjskega učenja in zagotavljanju podpore na vseh ravneh izobraževanja, usposabljanja in učenja, tudi z nadaljnjim razvojem začetnega in stalnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja.
9. Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2018 z naslovom Spodbujanje avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in kvalifikacij višjega sekundarnega izobraževanja in usposabljanja ter učnih obdobj v tujini⁹ države članice poziva k ukrepom, potrebnim zato, da bi do leta 2025 dosegli avtomatično priznavanje kvalifikacij visokošolskega izobraževanja in višjega sekundarnega izobraževanja ter priznavanje izidov učnih obdobj v sklopu prizadevanj za evropski izobraževalni prostor. V priporočilu je poudarjena potreba po nadaljnjem razvoju instrumentov zagotavljanja kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju v skladu z evropskim okvirom za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja in njegovim nadaljnjim razvojem, da bi spodbudili preglednost in vzpostavili medsebojno zaupanje v sisteme sekundarnega izobraževanja in usposabljanja. Da bi omogočili lažjo mobilnost in priznavanje izidov učnih obdobj v tujini, priporočilo poziva tudi k širši uporabi orodij EU, razvitih v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, kot so orodja, ki so na voljo preko spletne platforme Europass, ter memorandum o soglasju in učni dogovor v okviru evropskega sistema kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju.
10. V sklepih Sveta o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora¹⁰ je poudarjeno, „da morajo pobude, vključene v koncept evropskega izobraževalnega prostora, [...] vključevati vse ravni in vrste izobraževanja in usposabljanja, tudi izobraževanje odraslih ter poklicno in strokovno izobraževanje“.
11. V resoluciji Sveta o nadaljnjem razvijanju evropskega izobraževalnega prostora za podporo v prihodnost usmerjenih sistemov izobraževanja in usposabljanja¹¹ je ponovno poudarjeno, „da bi moral navedeni prostor temeljiti na kontinuiteti vseživljenjskega učenja, od predšolske vzgoje in varstva, prek šole ter poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja, do visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih.“.
12. V sklepih Sveta iz leta 2019 o izvajanju priporočila Sveta z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle¹² je poudarjena potreba po uvedbi trajnostnih dolgoročnih ukrepov za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo odraslih kot del širšega strateškega pristopa k razvoju vseživljenjskega učenja.
13. Tudi sklepi Sveta o ekonomiji blaginje iz leta 2019 pozivajo države članice, da si prizadevajo za celostne politike vseživljenjskega učenja ter razvoj spretnosti in kompetenc v celem življenju.

⁸ UL C 189, 4.6.2018.

⁹ UL C 444, 10.12.2018.

¹⁰ UL C 195, 7.6.2018, str. 7.

¹¹ UL C 389, 18.11.2019, str. 1.

¹² UL C 189, 5.6.2019.

14. Sporočilo Komisije z naslovom Letna strategija za trajnostno rast za leto 2020¹³ določa prednostne naloge za preoblikovanje Unije v trajnostno gospodarstvo ob spodbujanju dvojnega digitalnega in zelenega prehoda, s čimer se bo naše socialno tržno gospodarstvo preoblikovalo tako, da bo Evropa še naprej dom najnaprednejših sistemov socialnega varstva na svetu ter živahno središče inovacij in konkurenčnega podjetništva. V njem je močno poudarjena potreba po povečanju naložb v znanja in spretnosti ter reforme sistemov izobraževanja in usposabljanja.

¹³

COM(2019) 650 final.

PRILOGA II Okvir EQAVET

Del A: okvirni deskriptorji EQAVET

Namen okvirnih deskriptorjev EQAVET je podpirati države članice in ponudnike PIU pri izvajanju okvira EQAVET. Urejeni so po fazah cikla kakovosti: *načrtovanje – izvajanje – ocenjevanje – pregled*. Uporabiti jih je mogoče tako v začetnem kot nadaljnjem PIU, in sicer v vseh učnih okoljih: v šolskem pouku in v učenju skozi delo vključno s programi vajeništva.

Merila kakovosti	Okvirni deskriptorji na ravni sistema PIU	Okvirni deskriptorji na ravni izvajalca PIU
Načrtovanje odraža strateško vizijo, ki jo imajo ustrezne zainteresirane strani in vključuje jasne cilje, ukrepe in kazalnike.	Cilji PIU so opisani za srednje- in dolgoročno obdobje ter povezani z evropskimi cilji in cilji trajnostnega razvoja ob upoštevanju vidikov okoljske trajnostnosti. Socialni partnerji in druge ustrezne zainteresirane strani sodelujejo pri določanju ciljev poklicnega izobraževanja in usposabljanja na različnih ravneh. Cilji so določeni in se spremljajo preko posebnih kazalnikov (merilo uspešnosti). Vzpostavljeni so mehanizmi in postopki za ugotavljanje potreb trga dela in družbe po usposabljanju. Oblikovana je bila politika obveščanja, ki bo zagotovila optimalno posredovanje rezultatov/izidov glede kakovosti, ob upoštevanju nacionalnih/regionalnih zahtev za varstvo podatkov. Opredeljeni so standardi in smernice za priznavanje, potrjevanje in certificiranje sposobnosti posameznikov. Kvalifikacije za PIU so opisane z uporabo učnih izidov. Vzpostavljeni so mehanizmi za zagotavljanje kakovosti zasnove, ocene in pregleda kvalifikacij. Programi PIU so zasnovani tako, da omogočajo prilagodljive učne poti in se hitro odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela.	Evropski, nacionalni in regionalni cilji politike poklicnega izobraževanja in usposabljanja se odražajo v lokalnih ciljih, ki so jih določili izvajalci. Zastavljeni so izrecni cilji in ciljne vrednosti ter se spremljajo, za njihovo doseganje so zasnovani programi. Da bi ugotovili specifične lokalne potrebe in potrebe posameznikov, potekajo stalna posvetovanja s socialnimi partnerji in vsemi drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi. Pristojnosti v upravljanju in razvoju kakovosti so jasno dodeljene. Obstaja zgodnje sodelovanje zaposlenih pri načrtovanju, vključno glede razvoja kakovosti. Izvajalci načrtujejo skupne pobude z ustreznimi zainteresiranimi stranmi. Ustrezne zainteresirane strani sodelujejo pri analiziranju lokalnih potreb. Izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja imajo jasen in pregleden sistem zagotavljanja kakovosti. Zasnovani so ukrepi za zagotavljanje skladnosti s pravili o varstvu podatkov.

Merila kakovosti	Okvirni deskriptorji na ravni sistema PIU	Okvirni deskriptorji na ravni izvajalca PIU
Izvedbeni načrti se oblikujejo v posvetovanju z zainteresiranimi stranmi in vključujejo jasna načela.	Izvedbeni načrti so oblikovani v sodelovanju s socialnimi partnerji, izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja in ostalimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi na različnih ravneh. Izvedbeni načrti vključujejo analizo o zahtevanih virih, zmogljivosti uporabnikov in orodjih ter smernicah, potrebnih za podporo. Smernice in standardi so bili oblikovani za izvajanje na različnih ravneh. Te smernice in standardi vključujejo oceno, potrjevanje in certificiranje kvalifikacij. Načrti za izvajanje vključujejo posebno podporo za usposabljanje učiteljev in vodij usposabljanja, tudi za digitalna znanja in spretnosti ter okoljsko trajnostnost. Dolžnosti izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja v postopku izvajanja so natančno opisani in pregledni. Oblikovan je bil nacionalni in/ali regionalni okvir za zagotavljanje kakovosti, ki vključuje smernice in merila kakovosti na ravni izvajalca poklicnega izobraževanja in usposabljanja z namenom spodbujanja stalnega izboljševanja in samoregulacije.	Viri so ustrezno notranje usklajeni/določeni z namenom doseganja ciljev, ki so zastavljeni v izvedbenih načrtih. Ustrezna in skupna partnerstva, tudi tista med učitelji in vodji usposabljanja, so jasno podprta z namenom izvajanja načrtovanih ukrepov. Strateški načrt za razvoj usposobljenosti osebja opredeljuje potrebo po usposabljanju učiteljev in vodij usposabljanja. Osebe se redno usposablja in razvija sodelovanje z ustreznimi zainteresiranimi stranmi za podporo krepitvi zmogljivosti in izboljševanje kakovosti ter povečanje učinkovitosti. Programi izvajalcev PIU učečim se omogočajo doseganje pričakovanih učnih izidov in sodelovanje v učnem procesu. Izvajalci PIU se odzivajo na učne potrebe posameznikov z uporabo pristopa, usmerjenega v učečega se, v katerem lahko učeči se dosežejo pričakovane učne izide. Izvajalci PIU v šoli in na delovnem mestu spodbujajo inovacije v metodah poučevanja in učenja, ki jih podpira uporaba digitalnih tehnologij in orodij za spletno učenje. Izvajalci PIU za oceno učnih izidov posameznikov uporabljajo veljavne, natančne in zanesljive metode.
Ocenjevanje izidov in postopkov se izvaja redno in je podprto z	Oblikovana je metodologija za ocenjevanje, ki zajema notranje in zunanje ocenjevanje. Sodelovanje zainteresiranih strani v procesu spremljanja in ocenjevanja je	Samoocenjevanje/samovrednotenje se izvaja periodično v skladu z nacionalnimi in regionalnimi predpisi/okviru ali na pobudo izvajalcev PIU, zajema pa tudi

Merila kakovosti	Okvirni deskriptorji na ravni sistema PIU	Okvirni deskriptorji na ravni izvajalca PIU
meritvami.	dogovorjeno in natančno določeno. Nacionalni/regionalni standardi in procesi za izboljševanje in zagotavljanje kakovosti so prilagojeni in sorazmerni s potrebami sektorja. Sistemi so podvrženi samoocenjevanju ter notranjemu in zunanjemu pregledu, kakor je primerno. Izvajajo se sistemi zgodnjega opozarjanja. Uporabljajo se kazalniki uspešnosti. Da bi izmerili uspeh in opredelili področja za izboljšanje, poteka zbiranje ustreznih, rednih in preglednih podatkov. Oblikovana je bila primerna metodologija zbiranja podatkov, npr. vprašalniki in kazalniki/meritve.	digitalno pripravljenost in okoljsko trajnostnost institucij PIU. Ocena in pregled vključujeta postopke in rezultate/izide izobraževanja in usposabljanja, vključno z oceno zadovoljstva učečega se ter učinkovitosti in zadovoljstva osebja. Ocena in pregled vključujeta zbiranje in uporabo podatkov ter ustrezne in učinkovite mehanizme za vključevanje notranjih in zunanjih zainteresiranih strani. Izvajajo se sistemi zgodnjega opozarjanja.
Pregled	Opredeljeni so postopki, mehanizmi in instrumenti za izvedbo pregledov in se uporabljajo za izboljšave izvajanja na vseh ravneh. Postopki se redno pregledujejo, oblikujejo pa se tudi akcijski načrti za spremembe. Sistemi se temu ustrezno prilagajajo. Podatki o izidih ocenjevanja so javno dostopni.	Zbira se odziv učencev na njihove individualne učne izkušnje ter na okolje, v katerem poteka učenje oziroma poučevanje. Ta odziv se skupaj s povratnimi informacijami, pridobljenimi od učiteljev, vodij usposabljanja in vseh drugih ustreznih zainteresiranih strani, uporablja za izboljšanje nadaljnjih ukrepov. Podatki o izidih pregleda so v veliki meri javno dostopni. Postopek zbiranja povratnih informacij in pregleda je del strateškega učnega procesa v organizaciji, podpira razvoj kakovostnega izvajanja in daje učečim se boljše možnosti. O rezultatih/izidih postopka ocenjevanja se razpravlja z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, pripravijo pa se tudi primerni akcijski načrti.

Del B: Referenčni niz kazalnikov EQAVET

V tem oddelku je opredeljen niz izbranih referenčnih kazalnikov, ki se lahko uporabijo za podporo ocenjevanju in izboljševanju kakovosti nacionalnih/regionalnih sistemov PIU in/ali izvajalcev PIU.

Kazalnik	Vrsta kazalnika	Namen politike
Glavni kazalniki za zagotavljanje kakovosti		
Številka 1		
Ustreznost sistemov zagotavljanja kakovosti za izvajalce poklicnega izobraževanja in usposabljanja: (a) delež izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki uporabljajo notranje sisteme zagotavljanja kakovosti, določenih z zakonodajo/na lastno pobudo (b) delež pooblaščenih izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Kazalnik stanja/vnosa	Spodbujati kulturo izboljševanja kakovosti na ravni izvajalca poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Povečati preglednost kakovosti usposabljanja. Izboljšati vzajemno zaupanje v izvajanje usposabljanja.
Številka 2		
Vlaganje v usposabljanje učiteljev in inštruktorjev: (a) delež učiteljev in inštruktorjev, ki sodelujejo v nadaljnjem usposabljanju (b) znesek vloženih sredstev, tudi za digitalna znanja in spretnosti	Kazalnik vnosa/procesa	Spodbujati učitelje in inštruktorje, da proces razvijanja kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja vzamejo za svojega. Izboljšati odzivnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja na spreminjajoče se povpraševanje na trgu dela. Povečati krepitev zmogljivosti posameznega izobraževanja. Izboljšati dosežke učencev.
Kazalniki, ki podpirajo merila kakovosti v okviru ciljev CPI		
Številka 3		
Stopnja udeležnosti v programih	Kazalnik vnosa/procesa/učin	Pridobiti osnovne podatke o privlačnosti poklicnega

Kazalnik	Vrsta kazalnika	Namen politike
PIU: število udeležencev v programih PIU ¹⁴ glede na vrsto programa in posamezna merila ¹⁵	ka	izobraževanja in usposabljanja na ravni sistema in izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Usmeriti podporo v povečanje dostopa do poklicnega izobraževanja in usposabljanja, tudi za prikrajšane skupine.
Številka 4		
Stopnja dokončnosti programov PIU: število oseb, ki so uspešno zaključile programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja oziroma iz njih izstopile, glede na vrsto programa in posamezna merila	Kazalnik procesa/učinka/izida	Pridobiti osnovne podatke o dosežkih na področju izobraževanja in kakovosti postopkov usposabljanja. Izračunati osip med šolanjem glede na stopnjo udeležnosti. Podpirati uspešen zaključek kot enega glavnih ciljev za kakovost poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Podpirati zagotavljanje prilagojenega usposabljanja, tudi za prikrajšane skupine.
Številka 5		
Stopnja zaposljivosti v programih poklicnega izobraževanja in usposabljanja: (a) zaposlitveni položaj učečih se v poklicnem izobraževanju in usposabljanju v določenem času po končanem usposabljanju, glede na vrsto programa in posamezna merila ¹⁶ (b) delež zaposlenih učečih se v določenem času po končanem usposabljanju, glede na vrsto	Kazalnik izida	Podpiranje zaposljivosti. Izboljšati odzivnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja na spreminjajoče se zahteve na trgu dela. Podpirati zagotavljanje prilagojenega usposabljanja, tudi za prikrajšane skupine.

¹⁴ Za začetno poklicno usposabljanje: potrebnih je 6 tednov usposabljanja, da se učeči se šteje kot udeleženec. Za vseživljenjsko učenje: odstotek prebivalstva, sprejet v formalne programe PIU.

¹⁵ Poleg osnovnih informacij o spolu in starosti bi se lahko uporabila tudi druga merila, npr. osipniki na zgodnji stopnji šolanja, najvišja dosežena izobrazba, priseljenci, invalidne osebe, trajanje brezposelnosti.

¹⁶ Za začetno poklicno usposabljanje: vključno s podatki o zaposlitvenem položaju osipnikov.

Kazalnik	Vrsta kazalnika	Namen politike
programa in posamezna merila		
Številka 6		
Uporaba pridobljenih spretnosti na delovnem mestu: (a) informacije o zaposlitvi posameznikov po zaključenem usposabljanju glede na vrsto usposabljanja in individualna merila (b) stopnja zadovoljstva posameznikov in delodajalcev s pridobljenimi veščinami in sposobnostmi	Kazalnik izida (kombinacija kvalitativnih in kvantitativnih podatkov)	Povečati zaposljivost. Izboljšanje odzivnosti PIU na spreminjajoče se zahteve na trgu dela. Podpirati zagotavljanje prilagojenega usposabljanja, tudi za prikrajšane skupine.
Informacije o kontekstu		
Številka 7		
Stopnja brezposelnosti ¹⁷ glede na posamezna merila	Kazalnik stanja	Osnovne informacije za odločanje o politikah na ravni sistema PIU.
Številka 8		
Razširjenost ranljivih skupin: (a) odstotek udeležencev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ki so opredeljeni kot prikrajšane skupine (na določenem območju ali prispevnih površinah) glede na starost in spol (b) stopnja uspešnosti prikrajšanih skupin glede na starost in spol	Kazalnik stanja	Osnovne informacije za odločanje o politikah na ravni sistema PIU. Podpirati dostop do PIU za prikrajšane skupine. Podpirati zagotavljanje prilagojenega usposabljanja prikrajšanim skupinam.
Številka 9		
Mehanizmi prepoznavanja potreb po usposabljanju na trgu dela: (a) informacije o mehanizmih, namenjenih prepoznavanju spreminjajočih se zahtev na različnih ravneh	Kazalnik stanja/vnosa (kvalitativni podatki)	Izboljšanje odzivnosti PIU na spreminjajoče se zahteve na trgu dela. Podpiranje zaposljivosti.

¹⁷ Opredelitev v skladu z Mednarodno organizacijo dela: posamezniki brez dela, stari od 15 do 74 let, aktivni iskalci zaposlitve in pripravljeni na delo.

Kazalnik	Vrsta kazalnika	Namen politike
(b) dokazila o uporabi takih mehanizmov in njihovi učinkovitosti		
Številka 10		
Programi spodbujanja boljšega dostopa do PIU in usmerjanja (morebitnih) učečih se v PIU: (a) informacije o obstoječih programih na različnih ravneh (b) dokaz o njihovi učinkovitosti	Kazalnik stanja/vnosa (kvalitativni podatki)	Podpiranje dostopa do storitev PIU, tudi za prikrajšane skupine. Usmerjanje (morebitnih) učečih se v PIU Podpiranje zagotavljanja prilagojenega usposabljanja.

PRILOGA [\[...\]](#)

PRILOGA [\[...\]](#)

PRILOGA [\[...\]](#)